

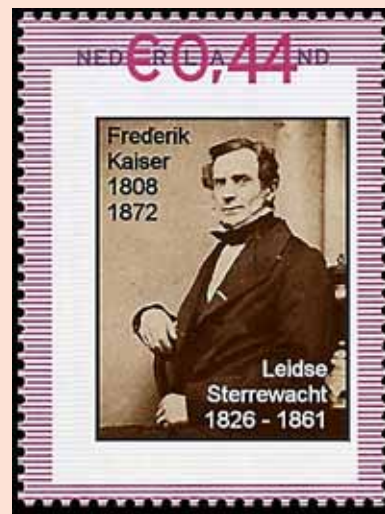
Interview van de week

Hemelop nu populairdere Leidenaar

Miep Smitsloo
miepsmitsloo@planet.nl

Ieder jaar geeft de Leidse Vereniging van Postzegelverzamelaars een officiële Leidse zegel uit. De Pieterskerk, Cleveringa, de Pilgrim Fathers, de Sterrewacht: alle mogelijke mensen en gebouwen die iets met de stad te maken hebben, zijn onderwerpen voor die serie. Frans Hemelop blijkt daarvan de bedenker en uitvoerder. De Leidenaar is onlangs na bijna dertig jaar gestopt als penningmeester bij de Leidse Vereniging van Postzegelverzamelaars. De vereniging was, aan de vooravond van het 75-jarig bestaan, bij gebrek aan bestuurders bijna ter ziele gegaan. De opheffing is ternauwernood afgewend. Mede met dank aan Hemelop, een man van het soort die de pijlers onder het verenigingsleven vormt. Inmiddels is de voormalige belastingambtenaar, die door zijn werk al een zekere bekendheid in de regio genoot, op een positievere manier een soort bekende Leidenaar geworden. Veel mensen zien hem tegenwoordig liever komen dan voorheen, in zijn arbeidzaam leven. Met dank aan die kleine stukjes papier. Postzegels verzamelen: hoe spannend kan dat wezen? Héél spannend, vindt Frans Hemelop. Aan hem de eer de lezer in bijgaand interview te overtuigen.

Even voorstellen: Frans Hemelop. Mede door hem kon één van de oudste verenigingen in de regio van de ondergang worden gered. Hij is de ontwerper van 'de' Leidse postzegel. Een inkijkje in het wereldje achter het verzamelen van dat luttele, intrigerende stukje papier van vier bij drie centimeter.

'In onze genen zijn we allemaal verzamelaar'

Vroeg begonnen

„Ik wilde als jochie van acht al postzegels sparen. Ik weet nog dat ik in een opwelling een ingezonden brief aan de plaatselijke krant schreef met: 'Ik wil eigenlijk postzegels gaan verzamelen, maar ik heb nog niks'. Een paar dagen later lagen er enveloppen in de brievenbus met zegels van mensen 'die er toch niks mee deden'. Zo had ik een beginnetje. In één klap bleek ik ook veel dubbele te hebben. Daarmee ging ik naar de plaatselijke postzegelhandelaar, ik dacht: misschien kan ik ze daar ruilen. Zijn reactie zal ik nooit vergeten. 'Gooi maar in de vuilnisbak, want die zijn niks waard'. Dat was voor mij zó teleurstellend. Die man snapte niet dat hij het enthousiasme van een klein jongetje zo rigoureuus de kop in drukte.”

De lol ervan?

„Jammer dat veel mensen niet weten hoe leuk die zegels zijn. Weet je waarom? Omdat ze zoveel raakvlakken hebben met ons normale, dagelijks leven. Kijk, vroeger gaf elk land duizenden zegels uit en die wilde je als verzamelaar dan allemaal hebben. Maar da's onbegonnen werk. Toen is het thematisch sparen in de picture gekomen. En nu is over de hele wereld het uitgiftebeleid daar op gericht. Er is haast geen onderwerp uit de samenleving of er zijn wel zegels over uitgegeven. Ze vertellen allemaal een verhaal. Of het nou een vakantie is, het maken van kaas, wijnbouw, verzin maar wat, er zijn zegels over. Dat maakt ze zo boeiend.”

Niet laaiend

„Postzegels zijn tegenwoordig niet zo'n laaiende hobby voor een hoop mensen, maar vergeet niet dat mensen in hun vrije tijd nu veel meer mogelijkheden hebben dan vroeger. Toen ik penningmeester van de Leidse Vereniging van

Frans Hemelop: 'Pieterskerk verbindt veel van onze zegels.'

FOTO HIELCO KUIPERS

Postzegelverzamelaars werd, dus nu 28 jaar geleden, had onze vereniging 700 leden. Nu zijn dat er 200 en die afname gaat door. Je verliest jaarlijks vijf, zes procent en aanwas is er niet meer bij. De jeugdafdeling is bij gebrek aan belangstelling ook al opgeheven. Terwijl de jeugd wel degelijk belangstelling heeft voor postzegels hoor. Kijk maar op internet. Daar zitten vijftien-, zestienhonderd kinderen er met elkaar over te communiceren en te ruilen. Alleen, dan gaan ze puberen en houdt het vaak op.”

Opluchting

„Vorig jaar juni zaten we bij de vereniging ineens zwaar in de problemen. Er was geen voorzitter en het hele bestuur bestond nog maar uit drie man, waar we organiek met z'n zevenen moet zijn. Ik dacht: dat gaat ons aan de vooravond van ons 75-jarig jubileum toch niet gebeuren? Ik had al zoveel leden gepolst, oproepen in het verenigingsblad leverden ook niks op. Dus heb ik tegen de twee andere bestuursleden gezegd: of we heffen ons zelf op, of er moeten tijdens de ledenvergadering alsnog een paar mensen opstaan. Een middenweg is er niet meer. Tijdens die vergadering was de schuchtere reactie vanuit de zaal: 'Opheffen, dat kán toch niet?' Wel dus, zei ik, mits er nu een paar handen worden opgestoken. En dat gebeurde. Ik was – en dat ben ik nog steeds – erg opgelucht dat er, na een jaar van spanning en onzekerheid, een einde aan alle stagnatie en twijfel is gekomen. Het voortbestaan is in ieder geval

veiliggesteld tot ons jubileum volgend jaar.”

Link gespeeld

„Je hebt het wel link gespeeld, zei mijn vrouw achteraf, maar wat moest ik? We liepen al vijf jaar te soebatten! Ik had al zoveel mensen benaderd en iedereen zei altijd hetzelfde: druk, druk, druk of onderweg. Op zich heb ik daar wel begrip voor. Er zijn mensen die veel meer op hun bordje hebben dan ik. Maar ik denk ook wel eens: dat is een regelrechte smoes. Het is ook maar waar je je prioriteiten legt. Ik heb het bestuurslidmaatschap ook jaren naast een baan gemaakt. Je moet keuzes maken.”

Moeilijke tijden

„Het zijn niet alleen voor ons, maar voor alle verenigingen moeilijke tijden. Ze zitten tegenwoordig allemaal te springen om bestuursleden. Bij de meesten draait het maar om een paar 'poppetjes'. Je hebt ook mensen die bestuursbaantjes verzamelen voor de sier, omdat die leuk staan op hun CV, maar geen doeners zijn. Daar kun je aan blijven trekken, maar er komt niks uit hun handen.”

Karakter

„Als ik het je allemaal zo vertel, lijkt het alsof die reddingsoperatie bijna als vanzelf is verlopen. Dat is natuurlijk niet zo. Als er niet af en toe iemand opstaat die zegt: en nou moet er iets gebeuren, dan gebeurt er niets. Alleen, die houding word je niet altijd in dank afgenomen. Je moet een beetje incasseringsvermogen hebben. En natuurlijk stoot iemand als ik wel

Frans Hemelop over moeilijke tijden voor de verenigingen en Leidse zegel

eens z'n neus of praat je voor doven. Maar als ik denk dat we op de goeie route zitten, dan moeten ze wel met hele goeie argumenten komen, wil ik van die route afwijken. Dat geeft wel eens wrijving. Er is ook wel eens een bestuurslid opgestapt dat het niet eens was met mijn werkwijze. Dat hou je toch. Jammer voor die persoon in kwestie, maar dat ligt dan niet aan mezelf.”

28 jaar!

„Het is ook goed dat ik na 28 jaar nu ben gestopt als penningmeester. Misschien had ik dat eerder moeten doen – dat zegt mijn vrouw – maar ik was of net lekker bezig, of ik wilde niet weg terwijl er net omni ergens over was. Want je moest eens weten hoe vaak mensen zitten te praten over 'oud zeer', over iets dat zelfs voor mijn tijd in de vereniging was gebeurd. Nou, dan heb je het dus over meer dan dertig jaar geleden. Ik ben niet rancuneus, heb geen boodschap aan dat Pietje zoveel jaar geleden dit zei of Jantje dat deed. Zand erover, je moet vooruit in het leven.”

Leidse zegels

„De traditie om elk jaar een 'Leidse zegel' uit te geven, is ontstaan in 2005, toen we 65 jaar bestonden. Ik dacht toen: we moeten iets gaan doen met de stad, we heten niet voor niets 'Leidsche Vereniging'. Iets met een persoon of een gebouw, met historie, die aan de stad hangt. Dat is in 2006 Rembrandt geworden. Daarna hebben we zegels met onder andere Cleveringa, de Pieterskerk, de buskruit-tramp, de Pilgrim Fathers, de 3 October Vereniging en Frederik Kaiser, de oprichter van de Sterrewacht, uitgebracht. Kaiser was de eerste echte zegel. In mijn overmoed had ik daarvan 75 velletjes van tien zegels laten drukken. Ik verkocht er maar twintig van en dacht: wat nu? Toen ben ik zo brutaal geweest om de Sterrewacht te bellen. En ja hoor, ik mocht langskomen met m'n zegels. De directie erbij, ook enthousiast. Ze zijn de zegels gaan gebruiken voor hun kerstkaarten. Was ik mooi van m'n verlies af?”

Niet brutaal

„Ja, misschien was het niet brutaal en juist commercieel om de Sterrewacht te vragen, maar dat is de mix die in mij zit. Ik schuif mezelf niet zo snel naar voren. Iemand zei een keer tegen me: 'Je moet je meer profileren'. Dat heb ik goed in m'n oren geknoopt. Zodoende heb ik ook de stap durven zetten naar de 3 October Vereniging, waarover ik ook een zegel had ontworpen. Nou, om een lang verhaal kort te maken: die zegel heeft gelopen als een trein. Er zijn zo'n 1700 velletjes van verkocht. En die van de Pil-

grim Fathers zijn verspreid en verkocht in Engeland en Amerika.”

Pieter Pauw

„Onze persoonlijke zegel voor dit jaar is gewijd aan Pieter Pauw, die in de 16e eeuw het eerste anatomische theater in Leiden heeft gebouwd. Hij is precies 450 jaar geleden geboren. Janneke Brinkman heeft het eerste velletje laatst uitgereikt aan de bekende huisarts Har Meijer. Die heeft niks met postzegels, maar hij is, net als Pauw, medicus en heeft affiniteit met 'snijden'. Hij vond het zo leuk dat hij spontaan lid van onze vereniging is geworden.”

Geen winst

„Het gaat me bij die Leidse zegel niet om het maken van gigantische winsten of verkopen – het is voor mij allemaal liefdewerk, oud papier – maar om bekendheid te geven aan onze vereniging. In het begin zeiden ze in het bestuur: 'Waar ben jij nou mee bezig?'. Maar je moet iets gewoon volhouden, net zo lang doorgaan totdat iedereen weet wat je doet. Daarbij is het de sport om zoveel mogelijk informatie op die drie bij twee centimeter te stoppen. Want meer ruimte om het hele verhaal te vertellen, heb je er niet op. Wat ik er mee wilde, is gelukt. Die zegel geeft statuur en hij is bij Leiden gaan horen. Ik krijg er waardering en aandacht voor. Als ik in de stad loop, word er gezegd: 'Ben jij nou die vent van die Leidse zegels?'. Steeds vaker benaderen bedrijven onze vereniging omdat ze een aantal velletjes willen afnemen. En

Interview van de week

Paspoort

Naam: Frans Hemelop
Leeftijd: 73 jaar
Woonplaats: Leiden
Beroep: hij is gepensioneerd. Daarvoor 40 jaar werkzaam bij de Belastingdienst, vanaf 1973 in Leiden
Vrije tijd: maker van het blad 'Sleutelpost' en beheerder verenigingswebsites. Hij is de ontwerper van de jaarlijkse 'Leidse postzegel'. Dit jaar is dat de Pieter Pauw-zegel. Tot voor kort was hij penningmeester (28 jaar) van de Leidse Vereniging van Postzegelverzamelaars (anno 1940). Zie www.lvpv.nl
Burgerlijke staat: getrouwd met Bep, dochter Esther, twee kleinzoons

dat is leuk. Want dan gaan ze 'naar buiten'. In een album liggen is eigenlijk niet goed voor een postzegel. Hij moet op een brief zitten!”

Waarde groter

„Juist een zegel die op een brief heeft 'gelopen' – zo heet dat in ons jargon – en die fatisoonlijk gestempeld is, blijkt vaak meer waard dan een zegel zonder stempel. En met fatisoonlijk bedoel ik dat het stempel machinaal is gezet. Met de hand wordt er vaak slordig gestempeld. Dat de spetters over het poststuk heen zitten. Daar heb je niks aan. Hoewel, ik ken ook een vrouw die alleen slordig gestempelde brieven verzamelt. Want echt, je kunt het zo gek niet verzinnen, of mensen willen het bij elkaar zoeken. De vindingsrijkheid om van iets onzinnigs iets aardigs te maken, is heel groot. Zo ken ik iemand die maandenlang alleen maar chips heeft gegeten vanwege de Flippo's die in de zakken zaten.”

In de genen

„Wij mensen zijn in onze genen allemaal verzamelaars. De oermensen begonnen al met het verzamelen van voedsel en kruiden. Naarmate we het beter kregen, zijn we andere dingen gaan sparen. Het is iets dat ons drijft. Je gaat toch ook naar een museum of een expositie om verzamelingen te bekijken? Het verzamelen heeft ook te maken met de kringloop van het leven. Toen wij ons ouderlijk huis moesten leghalen, ging alles een vlikobak in. Aan de andere kant stonden mensen er weer allerlei spullen uit te trekken. Ze zeggen wel eens dat je de eerste helft van je leven van alles verzamelt, waar je in de tweede helft weer van af wilt. Ik ben helaas van een leeftijd dat ik van alles moet wegdoen. Behalve die postzegels dan.”